

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

Bez lásky a nadšení se podnikat nedá

MUNI.CZ, měsíčník Masarykovy univerzity, 20. dubna 2009

Martina Fojtů; Foto David Povolný

Chce to dobrý nápad, chuť pustit se do jeho zpracování, vytrvalost, když se hned nedaří, a především lásku k tomu, co člověk dělá. Takový recept na úspěšné podnikání nabídli aktéři dalšího dílu debatního cyklu Kabinet Havel.

Přinejmenším dva z nich věděli, o čem mluví. Pozvání do Divadla Husa na provázku tentokrát přijal majitel stejnojmenného pivovaru Stanislav Bernard a muž, který zastává totožný post v nakladatelství Nové město a dříve Petrov, Martin Reiner. Tedy muž, jenž vydává knihy nejprodávanějšího českého spisovatele Michala Viewegha. Pohled na české podniky zvenčí a ekonomiku vůbec pak nabídl makroekonomický expert ČSOB a člen Národní ekonomické rady vlády Tomáš Sedláček.

Podnikatelský záměr netřeba

Když začal podnikat Martin Reiner, zisk ho příliš nezajímal. Ještě před koncem roku 1992 pracoval v nakladatelství patřícím lidové straně, jenže ta musela s koncem roku s podnikáním skončit. Zákon už to nedovoloval. Všichni zaměstnanci dostali výpověď a nikoho nezajímalo, co se bude dít s knihami, které se zrovna tiskly. Tehdy ho převzal Reiner. „Neměl jsem peníze ani podnikatelský záměr. Nechtěl jsem podnikat, jen dokončit rozdělanou práci. V tiskárně byly knížky mých přátel a přišlo mi nemožné říct jim prostě na shledanou,“ zavzpomínal Reiner.

Ani Bernardovi se v humpoleckém pivovaru nezačínalo lehce. „Lidé byli nejdřív rádi, že se v pivovaru zase pracuje a mají dobré pivo. Ale pak jsme se doslechli o tom, že prý chodíme po městě a ukazujeme si na domy, které koupíme. Přitom my jsme si půjčili 70 tisíc, abychom vůbec měli na provozní náklady,“ narážel na závist Bernard.

Začínající obchodník si musí jasně stanovit svoji prioritu a zaměřit se na to, v čem má největší šanci uspět. „Nejdříve jsem chtěl vybudovat opravdu velké nakladatelství. Jenže na překladovou literaturu se zaměřili jinde, na výtvarné monografie jsem neměl peníze. Proto jsem začal vydávat původní českou tvorbu, většinu spisovatelů jsem ostatně znal. I když chtít prodávat české básníky znamená zbláznit se. Nikomu to peníze nepřinese. Ale mě to hrozně bavilo,“ tvrdil Reiner. Tomáš Sedláček jen souhlasně pokyvoval hlavou. „Je to jediný způsob, jak se dostat k úspěchu. Ve chvíli, kdy člověk nemá svoji firmu a práci pro ni rád, nemůže se mu dařit. Podnikání za účelem zisku je legitimní, ale je to jako s vařením. I to se musí dělat s láskou,“ srovnával Sedláček.

I když s ní začínající podnikatel nešetří, může narazit ještě na jiná omezení. Ta od státu. V tomto ohledu se všichni tři muži shodli na názoru Stanislava Bernarda: „Vnímám to tak, že za dvacet let existence samostatného Česka přibylo byrokracie,“ pronesl. A Reiner šel ještě dál. „Stát bere v potaz jen velké firmy. Lidé, kteří jsou odvážní, kreativní a schopní se sami uživit bez jeho pomoci, jej moc nezajímají. Takovým lidem se dnes proto žije hůř než před deseti lety,“ přibližoval Reiner.

Mecenáši jsou, ale stát jim musí pomoci

Firmy své problémy řeší spojením se zahraničními společnostmi nebo masivním prodejem svých výrobků obchodním řetězcům a zjednodušováním výroby. Pivovar Bernard patří částečně Belgičanům – Bernard se svého řešení zastával: „Vždycky jsme se na všem dohodli. Teď panuje trend, že se výroba zjednodušuje a zrychluje. Všichni například ruší ležácká oddělení, kde pivo pomaličku zraje tradiční

metodou. Ale my jsme ho přes počáteční nedůvěru Belgičanů postavili, na výsledku se to přece jen pozná,“ vyprávěl Bernard.

Řeč přišla i na problematiku mecenášství. Když se dnešní podnikatelé srovnávají s těmi z 19. století, zdá se, že rezignovali na investování do společnosti bez toho, aby za to něco získali. V roce 1883 vzniklo Národní divadlo, o osm let později budova Národního muzea. Podobně se dnes mecenášství daří v severských zemích. Proč ne v Česku? „Daňová politika státu jim nepřeje,“ konstatoval Martin Reiner. Přesto české podnikatele v tomto ohledu neztrácuje. „Nepochybuju, že spoustu lidí, kteří nějakým způsobem přišli k penězům, jednoho dne napadne, že všechny ty peníze za svůj život neutratí a do něčeho je dají. Jen by jim stát mohl víc věřit,“ posteskl si. Proto popřál Tomáš Sedláček české společnosti podniky, jimž jejich rozhled nekončí za vraty továrny. „Ono to ale na světě bývá tak, že zvláštní souhrou prozívatelnosti vítězí i na trhu ta firma, která má ještě jiné poslání, než je vydělávání peněz,“ konstatoval Sedláček.

odkaz: http://info.muni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=1434&Itemid=89